Чија је земља?

Предмет: Старозаветна теологија

доц. др Ненад Божовић

Београд, 21.04.2021.

Литература

- Р. Кубат, *Чија је земља?*, Православље 1179, 1. мај 2016, 22-23.

Стари Оријент: Земља припада владару

- На Старом Оријенту земља је припадала владару – египатски фараони су били наследници бога који је био први фараон.
- Политичко устројство било је огледало религијско-космијчке хијерархије
- Сличан концепт је постојао у Месопотамији и Ханану

Библија: земља је Божија

- „Господња је земља и што год је у њој, васељена и све што живи на њој“. (Пс. 24, 1)
- Мисао, да све што је створено припада Створитељу, честа је у Светом писму: „Твоје је небо и Твоја је земља“, узвикује цар Давид.
- „Ти си саздао васељену и шта год је у њој.“ (Пс. 89, 11)
- „Моја је земља а ви сте дошљаци и укућани код мене“ (Левитска 25, 13)

Библија: Бог земљом награђује праведност

- Господ према своме Промислу, а према заслугама народа, даје једном народу земљу или је одузима од њега
- Он се јави Авраму и рече му: „Твојему сјемену даћу земљу ову“ (Постање 12, 7)
- Благослов Јакову: „И да ти да благослов Аврамов, теби и сјемену твојему с тобом, да наслиједиш земљу у којој си дошљак, коју Бог даде Авраму.“ (Пост 28)

Библија: Бог земљом награђује праведност

- У књизи Исуса Навина Бог „ратује“ за Израиља и даје му Обећану земљу
- „Иза тога рече Господ Исусу: не бој се и не плаши се; узми са собом сав народ што је за бој, па устани и иди на Гај; ево предадох ти у руке цара Гајскога и народ његов и град његов и земљу његову.“ (ИНав 8)
- Они је деле према величини племена и заслугама, правична подела земље
- Сломљен је ханански робовласнички систем у којем владари држе целу земљу: земља је Божија и даје је онима који заслужују

Држање заповести – одржање земље

- „Држите добро заповијести Господа Бога својега и свједочанства његова и уредбе његове, које ти је заповиједио и чини што је право и добро пред Господом, да би ти било добро и да би ушао у добру земљу… и да би је наслиједио, да би отјерао све непријатеље твоје испред тебе, као што ти је рекао Господ.“ (Пнз 6, 17, 19)
- „И када узједеш и наситиш се и добре куће начиниш и у њима станеш живјети, и кад се говеда твоја и овце твоје наплоде, и кад ти се намножи сребро и злато и што год имаш кад ти се намножи, немој да се понесе срце твоје и заборавиш Господа Бога својега“. (5. Мојс. 9, 11 – 14)

Бог одузима земљу због неправде

- „Јер овако говори Господ: сва ће земља опустјети; али нећу сасвијем затрти.“ (Јер 4)
- „И реци народу земаљском: овако вели Господ Господ за становнике Јерусалимске, за земљу Израиљеву: хљеб ће свој јести у бризи и воду ће своју пити препадајући се, јер ће земља опустјети и остати без свега што је у њој за безакоње свијех који живе у њој.“ (Језекиљ 12)
- „Него их разметнух вихором по свијем народима, којих не познаваше, и земља опустје иза њих да нико у њу не дохођаше нити се из ње враћаше, и обратише милу земљу у пустош.“ (Захарија 7)

Бог враћа земљу за покајање

- „И метнућу дух свој у вас да оживите, и населићу вас у вашој земљи, и познаћете да ја говорим и чиним, говори Господ.“ (Језекиљ 37)
- „И повратићу робље народа својега Израиља, и опет ће саградити пусте градове и населиће се, и насадиће винограде и пити вино из њих, и начиниће вртове и јести род из њих „(Амос 9)

Навутејев виноград

- Ахав и Навутеј (1Цар 21)
- Језавеља следи ханански принцип да земља припада владару
- Ахав испрва одлази од Навутеје и попушта, али касније попушта жени и отима земљу

Улога родослова

- Њихов значај био је у томе да покаже припадност сваког члана одређеном племену, а самим тиме и право на земљу.
- Навутеј управо наводи да је Бог дао земљу његовим оцима и да је не треба продавати
- Књига Левитска – враћање земље власнику који је осиромашио након седам година употребе – спречавање велепоседништва

Злоупотреба земље

- Раст велепоседништва
- Пророчка критика – социјални ангажман са теолошком подлогом